

bathe; [cf. Gr. *hudor*; L. *unda* 'a wave']. —Comp. —अञ्जलिः १ A handful water. —२ See उदकर्मन्. —अन्तः margin of water, bank, shore; ओदकान्तास्तिनग्धो जनोऽनुगतव्य इति श्रूयते S. 4. —अर्थिन् a. desirous of water, thirsty. —आत्मन् a. chiefly consisting of water; अवकोल्बा उदकात्मान ओषधयः Av. 8. 7. 9. —आधारः a reservoir, a cistern, well. —उदज्जनः a water-jar. —उदरम् dropsy. —उदरिन् a. dropsical. —ओदनः rice boiled with water. —कर्मन्, —कार्यम्, —क्रिया, —दानम् presentation of (a libation of) water to dead ancestors or the manes; लुप्तपिष्ठेदकक्रिया: Bg. 1. 42. वृक्षोदरस्योदकक्रियां कुरु Ve. 6; Y. 3. 4. —कार्यम् Ablution of the body; Rām. —कुम्भः a water-jar. —कृच्छ्रः a kind of vow. —क्षेडिका f. sprinkling water on each other, a kind of amorous play; Vātsyāyana. —गाहः entering water, bathing; P. VI. 3. 60. —गिरिः, —पर्वतः mountain abounding in streams of water. —ग्रहणम् drinking water; Pt. I. —चन्द्रः a kind of magic. —द, —दातु, —दायिन्, —दानिक a. giver of water; (विशुद्धयन्ति) वयहादुदकदायिनः Ms. 5. 64. (—दः) १ a giver of water to the manes. —२ an heir, near kinsman. —दानम् = कर्मन् q.v. —घरः a cloud. —परीक्षा a kind of ordeal. —पूर्वकम् ind. preceded by the pouring of water, by pouring water on the hand as preparatory to or confirmatory of a gift or promise. —प्रतीकाश a. watery, like water. —प्रवेशः A water burial (जलसमाधि); Mb. 3. —भारः, —वीचधः a. yoke for carrying water. —भूमः water or moist soil. —मञ्जरी N. of a work on medicine. —रसः A particular decoction used as a febrifuge. —मण्डलुः a water-pitcher (Ved.). —मन्थः a kind of peeled grain. —मेहः a sort of diabetes (passing watery urine). —मेहिन् a. suffering from this disease. —वज्रः १ a thunder-shower. —२ thunderbolt in the form of shower; see उदवज्रः. —वायम् 'water music' (performed by striking cups filled with water; cf. जलतरङ्ग), one of the 64 Kalās; Vātsyāyana. —शाकम् any aquatic herb. —शान्तिः f. sprinkling holy or consecrated water over a sick person to allay fever; cf. शान्त्युदकम्. —शील a. Practising the उदक ceremony; जपेदुदकशीलः स्यात् Mb. 12. 123. 22. —शुद्ध a. bathed, purified by ablutions. —सज्जः ground rice moistened with water. —स्पर्शः १ touching different parts of the body with water. —२ touching water preparatory to or in confirmation of an oath, gift, or promise. —हारः a water-carrier.

उदकीर्यः N. of a tree, करंज; Galedupa arborea, and its fruit.

उदकेचरः An aquatic animal.

उदकेविशीर्ण a. Dried in water; figuratively used for anything unheard of or impossible; उदकेविशीर्ण त एतत् Mbh. on P. I. 4. 13.

उदक (कि) ल a. [cf. P. V. 2. 97] Watery, containing water.

उदक्य a. [उदकमर्हति दण्डा० यत्] १ Requiring water. —२ Being in water. —क्या A woman in her courses (requiring water for purification). नोदक्ययाभिभाषेत यज्ञं गच्छेन चाप्तः Ms. 4. 57; 5. 85. (न) मुखीतोदक्यया दृष्टम् Bhāg. 6. 18. 49.

उदग्र a. [उद्गतमयं यस्य] १ With elevated top, projecting, pointing upwards; as in दृन्त. आवर्तनाभिरोजस्वी काञ्चनोरुदप्रपात् Bhāg. 4. 21. 16. —२ Tall, lofty, high, elevated, exalted (fig. also); स वृक्षशिखरोदग्रः प्रविवेश रसाजलम् Rām. 5. 56. 49 उदग्रप्लुतत्वात् S. 1. 7 high leaps; Si. 12. 65; प्रावन Dk. 6; विक्षेपोदग्रं शिरः R. 15. 27 exalted; गन्धोदग्रं पुष्पम् 16. 87 rich in odour. —३ Large, broad, vast, big; अवन्तिनाथोयसुदप्रबाहुः R. 6. 32; Mu. 6. 12. —४ Noble, good-looking (उदार); हरिन्मणिश्यामसुदप्रविव्रहम् Ki. 14. 41. —५ Advanced in age. —६ Conspicuous, distinguished, exalted, magnified, increased; स मङ्गलोदग्रतरप्रभावः R. 2. 71, 9. 64, 13. 50. —७ Intense, unbearable (as heat); अखियतासन्नमुदप्रतापम् (रविम्) Si. 4. 12. —८ Fierce, fearful; संदेहे दशमुदप्रतारकम् R. 11. 69. —९ Excited, furious, enraptured; मदोदग्रः कुड्बन्तः R. 4. 22. —१० Mighty, strong; तत उदग्र इव द्विरदे Ki. 18. 1; वेगोदग्रं विषम् V. 5. 18 strong or sharp (deadly). —Comp. —दत् a. having projecting teeth, large toothed. (m) A tusked elephant. —प्लुतत्वम् A lofty bounding. पर्योदग्रप्लुतत्वाद् वियति बहुतरं स्तोकमुव्याप्त्या प्रयाति। S. 1. 7. —नखः Folded hand (अञ्जलि); कायेन विनयोपेता मूर्खोदग्रनखेन च Mb. 7. 54. 6.

उदग्रयति Den. P. To display prominently; अन्तः शरीरपरिशोषसुदप्रयन्तः (वृक्षाः) Mu. 6. 13.

उदज्ज १ U. [उद्-अञ्ज्] १ To drive out, expel, pull off. —२ To take away; ब्राह्मणा भगवन्तो यो वो ब्रह्मिष्ठः स एता गा उदजताम् Bri. Up. 3. 1. 2.

उदजः Driving out or forth (of cattle &c.); P. III. 3. 69. समुदोरजः पशुषु.

उदाजः उदजः पशुनाम। उदाजः क्षत्रियाणाम् Sk. Leading out (soldiers to war); marching out; Maitrā. S. 1. 10. 16.

उदच्छ् १ U. [उद्-अञ्ज्] १ To raise, elevate, lift or throw up, draw up (as water); एकैकमेव पादमुदच्छ्य तिष्ठति अध्वः Sat. Br.; उदच्छिताक्षः Bk. 2. 31; उदच्छ्य मुखं मनाक् Vb. 3. 27. —२ To utter, send forth, cause to sound; हरिमनुगायति काचिदुदच्छितपञ्चमरागम् Git. 1. —३ (Intrans.) (a) To go up; (b) to rise, rise forth; उदच्छन्मात्स्यं G. L. 6; Bv. 2. 76; K. 221; welter up; मूर्धच्छेदादुदच्छत् Mv. 3. 32.

उदक्त p. p. १ Raised or lifted up (as water from a well); उदक्तमुदकं कूपात् Sk. —२ Risen, ascended. —३ Sent forth, uttered.

उदङ्कः [अञ्ज्-घञ् P. III. 3. 123.] १ A leathern vessel (for oil &c.).